9. Потюк І. Є. Цифрова компетентність як складова професійної компетентності сучасного фахівця. Актуальні проблеми лінгводидактики в сучасному освітньому середовищі : тези доповідей всеукраїнської наукової практичної інтернет-конференції, ТНПУ, 6 листопада 2020 р. Тернопіль, 2020. С. 25-27.

10. Пригодій А. Організація науково-дослідницької діяльності майбутніх педагогів професійного навчання / А. Пригодій // Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. - 2023. - Вип. 24. С. 39-43

References

1. Alyoshka L. P., Novak I. M. (2021) Peculiarities of organization and prospects for the development of scientific and research work of higher education students in domestic higher education institutions. Effective economy. № 2. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.2.101

2. Babukh I. (2023) The relevance and specificity of modern methodology of scientific research. Bulletin of Khmelnytskyi. National University. № 3. P. 291-294. URL: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-45

3. Verba S. (2022) Research work of students in the system of educational training of a specialist: normative and legal regulation. Current problems of science law. № 4 (32). P. 36-40. URL: https://doi.org/10.35774/app2022.04.036

4. Dyshko O. L., Borbych, N. V., & Yatsyk, T. O. (2025). Problems of integration of scientific research into the process of training of higher education applicants. Scientific notes. Series: Pedagogical sciences, (217), 108-113. https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-217-108-113

5. Zubtsova Yu. E. (2021) Preparation of future educators of preschool children for research activities. Innovative pedagogy. Issue 37. P. 217-231

6. Medvedovska T. (2024) Research activities of students of higher education institutions. Collection of Scientific Papers «ΛΌГОΣ» (October 18, 2024; Cambridge). P. 335–340. URL: https://doi.org/10.36074/logos 18.10.2024.078

7. Povidaychyk O. S. (2017) Domestic experience of scientific research training of students in higher educational institutions / O. S. Povidaychyk // Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social work. - Issue 2. P. 198-201.

8. Potyuk I. Ye. (2021) The use of digital technologies in the educational environment of higher education institutions: offline and online formats. Scientific notes of the National University "Ostroh Academy": series "Philology". Ostroh: Publishing House of NaUOA. Issue 11(79). P. 219-221.

9. Potyuk I. Ye. (2020) Digital competence as a component of the professional competence of a modern specialist. Current problems of linguistic didactics in the modern educational environment: abstracts of reports of the All-Ukrainian scientific practical internet conference, TNPU, November 6, 2020. Ternopil, P. 25-27.

10. Prygodii A. (2023) Organization of scientific and research activities of future teachers of vocational training. Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. G. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences. - Issue 24. - P. 39-43

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05(192).40
УДК 796.325:[796.015.844.2+378.172]

Шкондя В.В.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця
ORCID: *https://orcid.org/0000-0003-0252-4951*
Рогаль І.В.,
старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця
ORCID: *https://orcid.org/0000-0001-6670-9117*
Чхань А.А.,
старший викладач кафедри фізичного виховання
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця
ORCID: *https://orcid.org/0009-0006-4725-7024*
Столярик В.А.,
викладач кафедри фізичного виховання
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця
ORCID: *https://orcid.org/0009-0000-8405-4329*

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВОЛЕЙБОЛІСТІВ У НЕПРОФІЛЬНИХ ЗВО

У статті проведена експертна оцінка володіння основними технічними елементами під час ігрової діяльності студентів, які займаються волейболом в складі збірної команди непрофільного ЗВО. Проведений нами мета-аналіз дозволив виявили п'ять основних показників технічної підготовки у волейболі, а саме: подача, 1-й прийом, друга передача, атака, захист. Проаналізувавши отриманні дані експертних оцінок показників техніки на початковому етапі дослідження нами були визначені слабкі сторони команди, що дозволило розробити методичні рекомендації направлені на удосконалення всіх досліджуваних показників техніки з особливим акцентом на найгірші для волейболістів. Після закінчення педагогічного експерименту нами було проведене повторне опитування експертів з подальшим заповненням анкет та отриманням балів з рівня технічних показників спортсменів. Проведений нами аналіз отриманих даних на початку та в кінці експерименту дозволив виявити приріст показників техніки на завершальному етапі в середньому на 1,34 бала по всіх досліджуваних показниках техніки.

Ключові слова: *технічна підготовка, студенти, волейбол.*

Shkondya Viktoria, Rohal Iryna, Stolyaryk Vladyslav, Chkhan Alina. Improvement of technical training of volleyball players in non-reference higher education institutions. *The article presents an expert assessment of the mastery of the main technical elements by students who play volleyball as part of the university team. Our meta-analysis allowed us to identify five main indicators of technical training in volleyball, namely: serving (successfully implemented serves during the game), 1st reception, second pass, attack (attacking actions of players in attack), defence (defensive actions of players in defence, block, etc.). The assessment of the mastery of the main five technical elements of volleyball players was carried out by experts during the game activity at the beginning and at the end of the study. Experts evaluated each player separately, recording the data in the questionnaires we developed, which were then processed and reduced to the average static team performance. After analysing the data we received, we identified the weaknesses of the team, which allowed us to develop methodological recommendations aimed at improving all the studied indicators of technique with a special emphasis on the worst ones for volleyball players. The pedagogical experiment lasted for two months. At the end of the pedagogical experiment, we conducted a repeated survey of experts with the subsequent filling in of questionnaires and obtaining scores on the level of technical indicators of athletes. Our analysis of the data obtained at the beginning and at the end of the experiment allowed us to reveal an increase in technical indicators at the final stage by an average of 1.34 points for all the studied technical indicators. All of the above is evidence of the effectiveness of the methodological recommendations we have developed.*

Key words: *technical training, students, volleyball.*

Постановка проблеми. В наш час однім із найпопулярніших видів спорту для студентів у непрофільних закладах вищої освіти є волейбол. В системі фізичного виховання використовують волейбол, тому що його популярність обумовлюються, насамперед, комплексною дією на організм при вихованні молоді, великою видовищністю гри, високою її емоційністю, економічною доступністю [3, с. 35; 8, с. 53].

Розвиток сучасного жіночого та чоловічого волейболу нерозривно пов'язано з збільшенням вимог, до техніко-тактичної майстерності спортсменів. Серед науковців популярною залишається думка, що розширення арсеналу техніко-тактичних дій спортсменів різного рівня є найважливішою умовою підвищення майстерності волейболістів та забезпечує розвиток гри та її популярність [6, с. 65–68].

У непрофільних закладах вищої освіти студенти збірних команд займаються у спортивній секції з волейболу два рази на тиждень [9, с. 227]. Для досягнення високих спортивних результатів в умовах зростаючої конкуренції на змаганнях з волейболу, привертають увагу вчених до проблем, пов'язаних з пошуком ефективних і методично обґрунтованих підходів до розв'язання питань з удосконалення різних видів підготовки спортсменів, зокрема технічної [5, с. 31-34].

У волейболі рівень оволодіння основними технічними елементами гри сьогодні в основному визначає стратегію й тактику змагальної діяльності команд на кожному етапі й у періоді їхньої участі в чемпіонатах і першостях серед закладів вищої освіти [8, с. 51-54]. Саме тому зростання технічної майстерності є укорінена система навчання та удосконалення елементів техніки, так як до збірних команд університетів з волейболу входять спортсмени різних розрядів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання технічної підготовки волейболістів різної кваліфікації розглядалася багатьма авторами. Беляєв А. В. [2, с. 28] у своїх дослідженнях виявив, що одне із головних місць у змагальній діяльності волейболістів відводиться подачі та прийому м'яча з подачі, ним доведено позитивний вплив на організацію ефективних комбінаційних схем гри у нападі суперниками, завдяки реалізації цих технічних прийомів.

Артеменко Б.О. [1, с. 10-14] встановив особливості тактичних побудов у нападі волейболістів високого класу, а також періодичність виконання силової і плануючої подачі гравців різного амплуа. А. В. Вертель [4, с. 32-36] вважає, що в основі застосовуваних методик, як правило, лежить необхідність підвищення ефективності навчання техніки гри, що у свою черга потребує інтенсифікації процесу розвитку рухових здібностей та фізичних якостей.

Войтенко С. [5, с. 31-34] у своїх дослідженнях використовуючи відеоаналіз, порівняв динаміку показників основних технічних прийомів волейболу у спортсменок першого та другого року навчання. Ним виявлено що найгіршим показником техніки у студенток першого року навчання була «подача», так як не успішно поданих подач на 7,2 % більше ніж успішно. Після впровадження розробленої ним програми удосконалення основних елементів техніки у тренувальний процес у волейболісток першого року навчання всі показники збільшились в середньому на 8,4 %, а у спортсменок другого року навчання на 6,96 %.

Є.П. Волков, Т.П. Ляхова та Є.Я. Стрельникова пропонують використовувати педагогічні спостереження за змагальною діяльністю гравців у волейбол для детального аналізу компонентів техніко-тактичної діяльності [6, с. 65–68]. Шльонська О.Л. у своїх дослідженнях провела аналіз ефективності використання технічних елементів під час гри відповідно до ігрового амплуа волейболістів [10, с. 105–110]. Є.В. Кудряшов, С.І. Шинкарьов та Н.В. Максимова [7, с. 17-24] у своїх дослідженнях акцентують увагу на аналізі технічної підготовки волейболістів, динаміці її змін, а також впливу і засобів тренування на покращення техніко-тактичних навичок.

В цих та інших дослідженнях щодо удосконалення технічної підготовки у волейболі, недостатньо висвітлені питання удосконалення технічних елементів студентів-волейболістів, які входять до збірних команд непрофільних університетів.

Мета статті (постановка завдань). Мета – удосконалення основних технічних прийомів у студентів, які займаються у збірній команді з волейболу в непрофільних ЗВО**.**

Основні завдання дослідження.

1. Аналіз і узагальнення літературних джерел та даних Internet з питання удосконалення основних технічних елементів у студентів, які займаються волейболом у збірних командах непрофільних університетах.

2. Проаналізувати початковий рівень володіння основними технічними елементами волейболістами, за рахунок експертного оцінювання під час ігрової діяльності.

3. Розробити методичні рекомендації направлені на удосконалення всіх досліджуваних показників техніки з особливим акцентом на найгірші для спортсменів, які входять до збірної команди з волейболу у непрофільних ЗВО та перевірити їх ефективність.

Методи дослідження. Для проведення даного дослідження нами використовувались такі методи дослідження: метод мета-аналізу, експертна оцінка, анкетування, методи математичної статистики.

У дослідженні взяли участь 18 волейболістів які входять до збірної команди непрофільного університету. У експертній оцінці та анкетуванні прийняли учать 6 тренерів з волейболу. Оцінка виконання основних технічних елементів відбувалась за шкалою 0-10 балів.

Виклад основного матеріалу. Проведений нами мета-аналіз дозволив виявили п'ять основних показників технічної підготовки у волейболі, а саме: «подача» (успішно реалізовані подачі під час гри); «1-й прийом» (прийом м'яча з подачі суперника); «друга передача»; «атака» (атакуючі дії гравців у нападі); «захист» (захисні дії гравців у захисті, блок і т.д.).

Оцінка володіння основними п'ятьма технічними елементами волейболістів проводилась експертами під час ігрової діяльності на початку і у кінці дослідження. Експерти оцінювали кожного гравця окремо з занесенням даних до розроблених нами анкет, які потім опрацьовувались та зводились до середньо статичних показників команди. Проведений аналіз отриманих нами даних дозволив виявити найкращі та найгірші.

На початковому етапі дослідження ми виявили, що найкраще гравці збірної команди університету володіють таким елементом техніки гри у волейболі, як «1-й прийом» 7,1 бала. Середню кількість балів отримали захисні дії гравців 6,2 та реалізовані подачі 6,6 балів. Найменше балів серед усіх показників технічної підготовки волейболістів отримали два: «атака» (атакуючі дії гравців) 5,4, «друга передача» 5,9 балів (рис. 1).

Проаналізувавши отриманні нами дані ми визначили слабкі сторони команди, що дозволило нам розробити методичні рекомендації направлені на удосконалення всіх досліджуваних показників техніки з особливим акцентом на найгірші для спортсменів, які займаються у секції волейбол у непрофільних ЗВО. Педагогічний експеримент проходив протягом двох місяців. Після закінчення педагогічного експерименту нами було проведене повторне опитування експертів з подальшим заповненням анкет та отриманням балів з рівня технічних показників спортсменів. Отримані дані представленні на рис. 1.

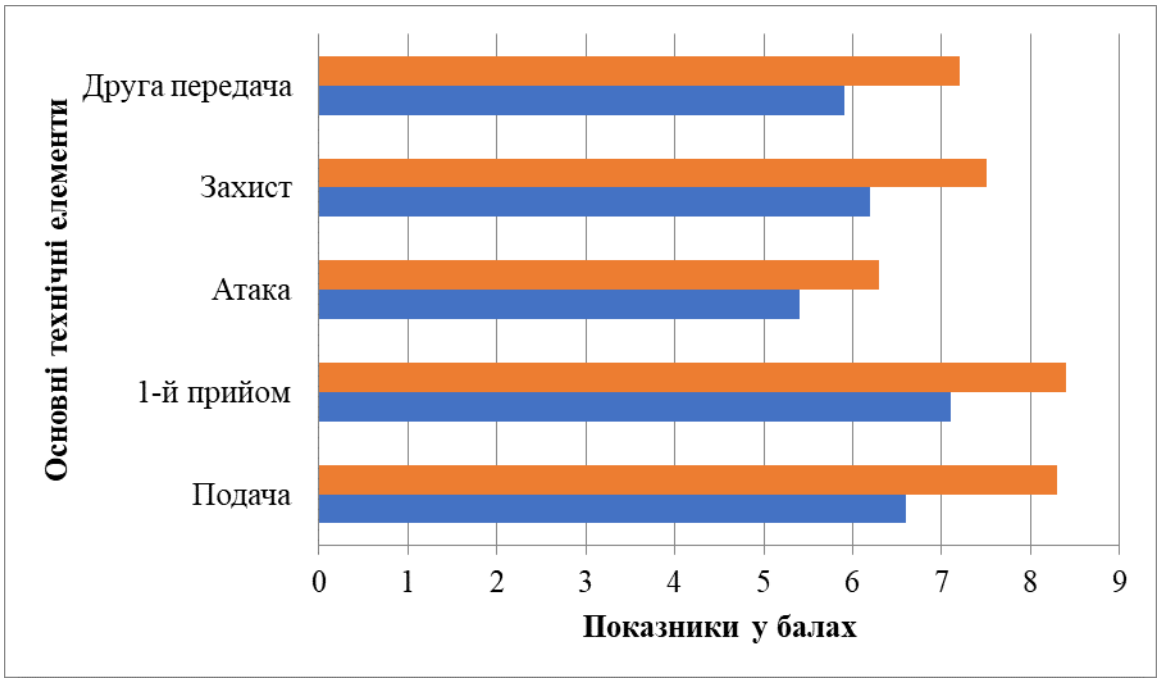

Рис. 1. Результати оцінки володіння основними технічними елементами гравців збірної команди університету з волейболу.

– показники на початку експерименту;
– показники в кінці експерименту.

Проведений нами аналіз отриманих даних на початку та в кінці експерименту дозволив виявити приріст показників техніки на завершальному етапі. Найбільше балів отримали такі показники техніки, як «1-й прийом» 8,4 бала та «подача» 8,3 бала. На початку досліджень показник техніки «1-й прийом» також мав найбільшу кількість балів, але в кінці він збільшився на 1,3 бала (рис. 1). Показник техніки «подача» на початку досліджень набрав середню кількість балів, а в кінці дослідження виріс на 1,7 балів, що вказує на успішну реалізацію подач під час гри.

Середню кількість балів набрали такі показники, як: «захист» 7,5 балів, «друга передача» 7,2 бала. На початку досліджень технічна дія «захист» також набрав середню кількість балів, але в кінці дослідження виріс на 1,3 бала, що вказує на покращення результативних захисних дій гравців. Такий показник як «друга передача» на початку досліджень набрав

найменшу кількість балів, а в кінці дослідження збільшився на 1,3 бала. В кінці дослідження найменшу кількість балів так як і на початку набрав такий показник як «атака», але збільшився на 1,1 бала (рис. 1).

Висновок. Проаналізувавши отриманні нами дані експертних оцінок показників техніки на початковому етапі дослідження нами були визначені слабкі сторони команди, що дозволило розробити методичні рекомендації направлені на удосконалення всіх досліджуваних показників техніки з особливим акцентом на найгірші для спортсменів, які займаються у секції волейбол у непрофільних ЗВО. Після закінчення педагогічного експерименту нами було проведене повторне опитування експертів з подальшим заповненням анкет та отриманням балів з рівня технічних показників спортсменів. Проведений нами аналіз отриманих даних на початку та в кінці експерименту дозволив виявити приріст показників техніки на завершальному етапі в середньому на 1,34 бала по всіх досліджуваних показниках техніки. Все вище вказане свідчить про ефективність розробленої нами методичні рекомендації.

Література

1.Артеменко Б.О. Особливості використання тактичних схем гри у нападі під час волейбольних матчів / Б.О. Артеменко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків, 2013. – № 12. – С. 10–14.

2.Беляев А. В. Волейбол: теория и методика тренировки / А. В. Беляев, Л. В. Булыкина. // – М. : ТВТ «Дивизион», 2011. – 175 с.

3.Бондар А.А. Удосконалення технічної підготовленості студенток-баскетболісток у непрофільних ЗВО. / А.А. Бондар, С.В. Дусь, О.А. Колос // Науковий часопис Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – 2022. – Випуск 4(149) – С. 35-38. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2022.4(149).08

4.Вертель А.В. Сучасні технології управління підготовкою спортсмена в волейболі. / А.В. Вертель // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харьків, 2012. – № 2. – С. 32–36.

5.Войтенко С. Удосконалення основних технічних прийомів у волейболі у закладах вищої освіти. / С. Войтенко, І. Рогаль, А. Чхань // Науковий часопис Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – 2022. – Випуск 1(145) – С. 31-34. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.1(145).08

6.Волков Є.П. Особливості використання тактичних схем гри жіночих волейбольних команд на змаганнях кубку україни серед ветеранів / Є.П. Волков, Т.П. Ляхова, Є.Я. Стрельникова // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків, 2011. – № 1. – С. 65–68.

7.Кудряшов Є.В. Вплив рівня технічної підготовленості на ефективність змагальної діяльності волейболісток різної кваліфікації. / Є.В. Кудряшов, С.І. Шинкарьов, Н.В. Максимова // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2004. – No 14. – С.17-24.

8.Рогаль І.В. Сучасні підходи до удосконалення тактики гри волейбол у студентів ЗВО. / І.В. Рогаль, С.С. Васькевич // Науковий часопис. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2019. – № 6(114)19. – С. 51-54.

9.Сальникова С. *Динаміка показників фізичної підготовленості студентів ВНЗ під впливом занять з плавання, легкої атлетики та боксу. / Світлана Сальникова, Олександр Гуренко, Микола Пуздимір //* Фізична культура, спорт та здоров'я нації. – Вінниця-Житомир, 2017. – № 4. – С. 226-231.

10. Шльонська О.Л. Особливості техніко-тактичної підготовки волейболістів високого класу різного амплуа / О.Л. Шльонська // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2015. – № 4(48). – С. 105–110.

References

1.Artemenko B.O. (2013). Peculiarities of using tactical schemes of the game in attack during volleyball matches. Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports. Kharkiv. No. 12. P. 10–14.

2.Beliaev A. V., Bulykina L. V. (2011). Volleyball: theory and methodology of training . Moscow: TVT «Division», 2011. 175 p.

3.Bondar A.A., Dus S.V., Kolos O.A. (2022). Improving the technical readiness of female basketball players in non-specialized higher education institutions. Scientific Journal Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture. Issue 4(149). P. 35-38.

4.Vertel A.V. (2012). Sovremen'nye tehnologii upravlanie predgotovkoy athlete v volleyball. Slobozhansky scientific and sports bulletin. Kharkiv. No. 2. P. 32–36.

5.Voitenko S., Rogal I., Chkhan A. (2022). Improving the basic technical techniques in volleyball in higher education institutions. Scientific Journal Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture. Issue 1(145). P. 31-34.

6.Volkov E.P., Lyakhova T.P.,. Strelnikova E.Ya. (2011). Peculiarities of using tactical schemes of women's volleyball teams at the Ukrainian Cup competitions among veterans. Slobozhanskyi naukovo-sportivniy visnyk. Kharkiv. No. 1. P. 65–68.

7.Kudryashov E.V., Shynkarev S.I., Maksimova N.V. (2004). The influence of the level of technical preparedness on the effectiveness of competitive activity of volleyball players of different qualifications. Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports. No. 14. P.17-24.

8.Rogal I.V., Vaskevich S.S. (2019). Modern approaches to improving volleyball game tactics among students of higher educational institutions. Scientific Journal. Series 15: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). No. 6(114)19. P. 51-54.

9.Salnykova S., Gurenko O., Puzdymir M. (2017). Dynamics of indicators of physical fitness of university students under the influence of swimming, athletics and boxing classes. Physical culture, sport and health of the nation. Vinnytsia-Zhytomyr. No. 4. P. 226-231.

10. Shlyonska O.L. (2015). Features of technical and tactical training of high-class volleyball players of various roles. Slobozhanskyi naukovo-sportivniy visnyk. Kharkiv. No. 4(48). P. 105–110.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05(192).41

Abramov S.
Senior Lecturer at the department of health and sports technologies, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" Kyiv, Ukraine.
orcid: 0000-0001-7504-0195
Nazymok V.
Senior Lecturer at the department of health and sports technologies, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" Kyiv, Ukraine.
orcid: 0000-0002-2278-5932
Golubeva V.
Teacher at the department of health and sports technologies, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
Kyiv, Ukraine.
orcid: 0000-0003-1942-4607

THE CURRENT STATE OF THE PROBLEM OF ALCOHOLISM AND DRUG ADDICTION AMONG UKRAINIAN STUDENTS

Youth drug addiction and alcoholism are still a pressing problem today, despite the work being done with students to prevent drug abuse and suppress illegal trafficking, as well as alcohol consumption. Recently, there has been a high increase in the incidence of alcoholism among young people. The number of young people suffering from alcoholism is 20.7% per 100 thousand of the population. It is believed that alcoholism and drug addiction, caused in some cases by the use of low-alcohol drinks, as well as modern psychotropic substances - spice, are more common in adolescence and young age than in adulthood. This is due to the fact that this category is more vulnerable, immature, their body is more sensitive and therefore the risk of becoming an alcoholic or drug addict increases.

Modern scientists develop in great detail the explanation of the emergence of alcohol and drug addiction and identify three main groups of drug addiction factors: sociological, biological and psychological.

The problem of drug addiction has reached its peak in Ukraine. This is confirmed by the data provided in the National Strategy of Ukraine on Drugs for the period until 2020): the ratio of the number of drug addicts in Ukraine remains 33 people per 10 thousand population, which significantly exceeds the level in most civilized countries of the world. The low effectiveness of preventive work, treatment and rehabilitation of drug addicts remains a serious problem. Of particular danger is the drug trafficking of heroin and cocaine through the territory of Ukraine to the countries of the European Union, the growth of drug trafficking and corruption, the growth of illegal trafficking of synthetic drugs, and the rejuvenation of drug users. This problem also greatly affects such a segment of the population as students, starting from the first and ending with the last years.

Key words: *alcoholism, drug addiction, deviation, dependence, students, prevention.*

Абрамов Сергій, Назимок Віктор, Голубєва Валентина. Сучасний стан проблеми алкоголізму та наркоманії серед українського студентства. *Проблема наркоманії та алкоголізму молоді залишається актуальною і сьогодні, незважаючи на роботу, яка проводиться з учнями щодо попередження наркоманії та протидії незаконному обігу, а також вживання алкоголю. Останнім часом спостерігається високий ріст захворюваності на алкоголізм серед молоді. Чисельність молоді, хворої на алкоголізм, становить 20,7% на 100 тис. населення. Вважається, що алкоголізм і наркоманія, викликані в деяких випадках вживанням слабоалкогольних напоїв, а також сучасних психотропних речовин - спайсів, частіше зустрічаються в підлітковому і молодому віці, ніж у зрілому віці. Це пов'язано з тим, що ця категорія є більш вразливою, незрілою, її організм більш чутливий і тому ризик стати алкоголіком чи наркоманом зростає.*

Сучасні вчені досить детально надають пояснення виникнення алкогольної та наркотичної залежності та виділяють три основні групи факторів наркоманії: соціологічні, біологічні та психологічні.

Проблема наркоманії в Україні досягла апогею. Про це свідчать дані, наведені в «Національній стратегії України з боротьби з наркотиками на період до 2020 року»: співвідношення кількості наркозалежних в Україні залишається 33 особи на 10 тисяч населення, що значно перевищує рівень більшості цивілізованих країн світу. Серйозною проблемою залишається низька ефективність профілактичної роботи, лікування та реабілітації наркозалежних. Особливу небезпеку становить наркотрафік через територію України героїну та кокаїну до країн Європейського Союзу, зростання наркотрафіку та корупції, зростання нелегального обігу синтетичних наркотиків, омолодження споживачів наркотиків. Ця проблема має відношення до такого прошарку населення, як студентство, починаючи з перших і закінчуючи останніми курсами.

Ключові слова: *алкоголізм, наркоманія, девіація, залежність, студенти, профілактика.*

Formulation of the problem. This article reveals and characterizes the concepts of "alcoholism" and "drug addiction". As a result of the study of similar literature, it was revealed that alcoholism is currently a more pressing problem for student youth and among the promising measures to solve these problems by universities may be the influence and formation of a communicative space and a positive environment for students.